

**УГОДА
МІЖ
ЕСТОНСЬКОЮ РЕСПУБЛІКОЮ
ТА
УКРАЇНОЮ
У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Естонська Республіка та Україна (далі – Сторони), прагнучи розвивати співробітництво у сфері соціального забезпечення, уклали цю Угоду про таке:

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

**Стаття 1
Терміни**

1. Для цілей цієї Угоди терміни, які у ній використовуються, мають таке значення:

- 1) *законодавство* – нормативно-правові акти Сторін, зазначені у статті 2 цієї Угоди;
- 2) *компетентний орган влади* – орган державної влади Сторони, відповідальний за застосування законодавства цієї Сторони;
- 3) *компетентна установа* – установа Сторони, яка застосовує законодавство цієї Сторони;
- 4) *страховий стаж* – період сплати податків або страхових внесків, трудової діяльності або проживання, який відповідним чином визначений або визнаний у нормативно-правових актах відповідної Сторони, згідно із якими цей період набутий, а також усі періоди, прирівняні до страхового стажу, за умови, що зазначені нормативно-правові акти прирівнюють ці періоди відповідно до періодів сплати податків, страхових внесків;
- 5) *допомога, пенсія, відшкодування* – грошові виплати, передбачені законодавством Сторін, з урахуванням підвищень, доплат і надбавок;
- 6) *проживання*:
 - (i) в Естонській Республіці – проживання на території Естонської Республіки у якості постійного жителя або на підставі тимчасового дозволу на проживання;
 - (ii) в Україні – місце проживання відповідно до нормативно-правових актів України;
- 7) *член сім'ї* – особа, визначена такою згідно із відповідним законодавством Сторони;
- 8) *утриманець* – особа, визначена такою згідно із відповідним законодавством Сторони.

2. Інші терміни, які використовуються у цій Угоді, мають значення, надане їм відповідним законодавством та нормативно-правовими актами Сторін.

Стаття 2 Сфера застосування Угоди

1. Ця Угода застосовується до такого законодавства:

- 1) в Естонській Республіці - законодавство, яке регулює:
 - (i) державне пенсійне страхування;
 - (ii) відшкодування шкоди у випадку трудової травми або професійного захворювання;
 - (iii) допомогу і відшкодування по безробіттю;
 - (iv) батьківське відшкодування, державну сімейну допомогу (далі – сімейна допомога);
 - (v) допомогу на поховання;

- 2) в Україні – законодавство, яке регулює:
 - (i) загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
 - (ii) загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання;
 - (iii) загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття;
 - (iv) державну допомогу сім'ям з дітьми в частині, що стосується народження дитини і догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (далі – сімейна допомога);
 - (v) допомогу на поховання.

2. При підписанні цієї Угоди компетентні органи влади Сторін надають один одному переліки актів законодавства, що застосовуються, та не пізніше 1 червня кожного року інформують один одного щодо усіх змін і доповнень до зазначеного законодавства.

3. Якщо частиною 4 цієї статті не передбачено інше, то Угода застосовується також до законодавства, яке змінює, доповнює, об'єднує або заміщує законодавство, зазначене у частині 1 цієї статті.

4. Якщо компетентний орган влади однієї Сторони письмово повідомить компетентний орган влади іншої Сторони, дія цієї Угоди поширюватиметься також на ті нормативно-правові акти Сторони, які передбачають появу нової категорії отримувачів допомоги, пенсії, відшкодування або нового виду допомоги, пенсії відшкодування. Якщо компетентний орган влади іншої Сторони протягом шести місяців з дня повідомлення не викаже іншої думки, буде вважатися, що інша Сторона погоджується з доповненнями стосовно сфери застосування цієї Угоди.

Стаття 3 Суб'єкти Угоди

Ця Угода застосовується до осіб, на яких поширюється або поширювалось законодавство відповідної Сторони, зазначене у статті 2 цієї Угоди.

Стаття 4 **Рівність прав**

Особам, на яких поширюється дія цієї Угоди, які проживають на території однієї із Сторін, надаються відповідно до законодавства цієї Сторони такі ж права на допомогу, пенсію, відшкодування і у них виникають такі ж обов'язки, як і у громадян цієї Сторони.

Стаття 5

Запобігання виплатам одночасної допомоги, пенсії, відшкодування і застосування законодавства, що поширюється на особу

1. Якщо цією Угодою не передбачено інше, то за один і той самий період страхового стажу не надається і не зберігається право на отримання особою декількох однотипних пенсій, відшкодування, допомоги.

2. Якщо цією Угодою не передбачено інше, то на особу, яка здійснює трудову діяльність на території однієї Сторони, поширюється законодавство тієї Сторони, де здійснюється трудова діяльність, незалежно від того, на території якої Сторони особа проживає.

3. Якщо цією Угодою не передбачено інше, на фізичну особу-підприємця поширюється законодавство Сторони, на території якої здійснюється підприємницька діяльність, незалежно від того, на території якої Сторони зазначена особа проживає.

4. На зазначених у частинах 2 і 3 цієї статті осіб, які здійснюють трудову діяльність або здійснюють підприємницьку діяльність на території обох Сторін, поширюється законодавство Сторони проживання.

5. При цьому:

- 1) на особу, прийняту на роботу на території однієї Сторони і відряджену роботодавцем на територію іншої Сторони з метою виконання роботи на користь цього ж роботодавця, поширюється законодавство першої Сторони за умови, що відрядження триває не більше 24 місяців;
- 2) на державного службовця і особу, прирівняну до нього, відряджену офіційним відомством або державною установою однієї Сторони на територію іншої Сторони, поширюється законодавство першої Сторони;
- 3) на члена екіпажу судна і особу, яка працює на судні, поширюється законодавство тієї Сторони, під прапором якої це судно здійснює плавання;
- 4) на особу, яка працює на підприємстві, яке здійснює міжнародні повітряні, залізничні або автотранспортні перевезення на території обох Сторін, поширюється законодавство тієї Сторони, на території якої зареєстроване це підприємство.

6. Компетентні органи влади або компетентні установи Сторін за взаємною згодою можуть робити виключення з положень частини 5 цієї статті в інтересах окремих категорій застрахованих осіб.

II. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОПОМОГУ, ПЕНСІЮ, ВІДШКОДУВАННЯ

Стаття 6 Пенсії

1. Якщо право на пенсію виникає на підставі законодавства однієї Сторони без урахування страхового стажу, набутого на підставі законодавства іншої Сторони, то відповідна Сторона призначає пенсію тільки за страховий стаж, набутий на підставі свого законодавства, незалежно від проживання на території однієї із Сторін.
2. Якщо право на пенсію виникає в результаті підсумовування страхового стажу, то при призначенні пенсії враховується страховий стаж, набутий відповідно до законодавства кожної із Сторін, за умови, що інша Сторона не виплачує пенсію за той самий страховий стаж. Кожна із Сторін нараховує і виплачує пенсію на підставі фактичного страхового стажу, набутого на її території, якщо цією Угодою не передбачено інше.
3. Якщо право на пенсію виникає на підставі спеціального закону та/або у зв'язку із здійсненням трудової діяльності у певній професії або у певних умовах, то пенсію на цій підставі призначає і виплачує тільки та Сторона, на території якої виникло право на пенсію, і тільки згідно із своїм законодавством. Періоди трудової діяльності у певній професії або у певних умовах, набуті згідно із законодавством Сторін, не підсумовуються. Якщо згідно із вищезазначеним законодавством будь-якої із Сторін право на пенсію не виникає, то при призначенні пенсії ці періоди враховуються на загальних підставах.
4. Якщо загальна тривалість страхового стажу, набутого відповідно до законодавства однієї із Сторін, не перевищує одного року, то при призначенні і виплаті пенсії цей стаж враховує компетентна установа іншої Сторони, при цьому доход (заробіток) за цей період не враховується.
5. Якщо пенсіонер після набрання чинності цією Угодою переїжджає на проживання з території однієї Сторони на територію іншої Сторони, то призначену пенсію продовжує виплачувати Сторона, яка її призначила.
6. Особі, яка отримує пенсію за віком або по інвалідності від однієї Сторони, не призначається пенсія у зв'язку із втратою годувальника відповідно до законодавства іншої Сторони або народна пенсія Естонської Республіки. Виплата призначеної однією Стороною пенсії у зв'язку із втратою годувальника припиняється, якщо інша Сторона призначає пенсію за віком або по інвалідності.
7. Виплата призначеної Естонською Республікою народної пенсії припиняється, якщо інша Сторона призначає пенсію відповідно до свого законодавства.
8. При призначенні пенсії компетентні установи кожної із Сторін обчислюють страховий стаж та доходи тільки відповідно до свого національного законодавства.

Стаття 7

Страховий стаж, набутий на території третіх держав

Якщо особа не має права на пенсію на підставі сумарного страхового стажу обох Сторін, то право на пенсію визначається шляхом підсумовування як цього страхового стажу, так і страхового стажу, набутого на території третьої держави, з якою в обох Сторін укладено Угоду, яка передбачає підсумовування страхового стажу.

Стаття 8

Відшкодування шкоди внаслідок нещасного випадку, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, професійного захворювання або смерті з цих причин

1. Відшкодування шкоди внаслідок нещасного випадку, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, професійного захворювання або смерті з цих причин, призначає і виплачує компетентна установа Сторони, законодавство якої поширювалось на особу на момент настання нещасного випадку або на момент припинення трудової діяльності, пов'язаної з професійним захворюванням. Особа має право звертатися за призначенням відшкодування незалежно від того, на території якої Сторони констатовано зв'язок нещасного випадку, професійного захворювання або смерті з цих причин з виконанням трудових обов'язків. Компетентна установа Сторони призначає відшкодування тільки у випадках, передбачених законодавством цієї Сторони.

2. Якщо особа, яка страждає на професійне захворювання і яка отримує відшкодування від компетентної установи однієї Сторони, у зв'язку із погіршенням стану здоров'я звертається до компетентної установи іншої Сторони, то при виплаті відшкодування діють такі правила:

- 1) якщо особа, яка страждає на професійне захворювання, під час поширення на неї законодавства іншої Сторони, не виконувала роботу, яка могла б спричинити погіршення захворювання, то компетентна установа першої Сторони виплачує відшкодування відповідно до положень свого законодавства з урахуванням погіршення захворювання;
- 2) якщо особа, яка страждає на професійне захворювання, виконувала роботу, яка могла б спричинити погіршення захворювання, під час поширення на неї законодавства другої Сторони, то компетентна установа першої Сторони виплачує відшкодування відповідно до свого законодавства без урахування погіршення захворювання. Компетентна установа другої Сторони призначає такій особі додаткове відшкодування, розмір якого дорівнює різниці відшкодування, яке виплачується після погіршення захворювання, і відшкодування, яке мало б виплачуватись особі до погіршення захворювання, якщо під час початкового захворювання на неї поширювалось законодавство цієї Сторони.

Стаття 9

Допомога і відшкодування по безробіттю

1. Якщо відповідно до законодавства Сторін право на допомогу або відшкодування по безробіттю виникає на підставі страхового стажу, при підсумовуванні страхового стажу

відповідно до цієї Угоди необхідно враховувати страховий стаж, набутий згідно із законодавством кожної із Сторін, за умови, що він не співпадає у часі ні повністю, ні частково.

2. Особа, яка проживає на території однієї Сторони, останнє місце роботи якої знаходилось на території іншої Сторони, має право на допомогу або відшкодування по безробіттю відповідно до законодавства Сторони за місцем проживання.

3. Якщо відповідно до законодавства Сторони допомога або відшкодування по безробіттю розраховується на основі попередньої заробітної плати, то компетентна установа Сторони, яка призначає допомогу або відшкодування, враховує тільки ту заробітну плату, яку відповідна особа отримувала під час роботи на території зазначеної Сторони. Розмір допомоги або відшкодування не може бути нижчим за мінімальний розмір допомоги або відшкодування по безробіттю цієї Сторони.

4. Допомога або відшкодування по безробіттю виплачується тільки на території тієї Сторони, відповідно до законодавства якої допомога або відшкодування було призначене.

Стаття 10 **Сімейна допомога**

1. Сімейну допомогу призначає та виплачує відповідно до свого законодавства Сторона, на території якої проживає сім'я.

2. Якщо право на сімейну допомогу виникає відповідно до законодавства обох Сторін, допомога виплачується тією Стороною, на території якої проживає дитина.

Стаття 11 **Допомога на поховання**

1. Якщо право на допомогу на поховання виникає відповідно до законодавства обох Сторін, допомога на поховання призначається і виплачується тією Стороною і відповідно до законодавства тієї Сторони, на території якої особа проживала на момент смерті.

2. У випадку смерті особи, яка отримувала пенсію від однієї Сторони, але проживала на території іншої Сторони, допомога на поховання призначається і виплачується Стороною, яка виплачувала пенсію.

III. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ УГОДИ ТА ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 12 **Застосування Угоди**

1. Компетентні органи влади і компетентні установи Сторін укладають, у разі необхідності, договори про застосування цієї Угоди.

2. Компетентні установи Сторін, які застосовують Угоду, сприяють одні одним та обмінюються інформацією, необхідною для застосування цієї Угоди.

3. Якщо компетентний орган влади або компетентна установа однієї із Сторін передає компетентному органу влади або компетентній установі іншої Сторони персональні дані, то стосовно цих даних діють нормативно-правові акти про захист даних, чинні у Стороні, яка їх передає. При подальшій процедурі обробки даних діють нормативно-правові акти про захист даних, чинні у Стороні, в якій здійснюється обробка даних.

Стаття 13

Подача заяв

1. Особа, яка проживає на території однієї Сторони, має право безпосередньо або через компетентну установу цієї Сторони звертатися до компетентної установи іншої Сторони.

2. Звернення про допомогу, пенсію та відшкодування, передбачені цією Угодою, подані відповідно до законодавства однієї Сторони, вважаються зверненнями про допомогу, пенсію та відшкодування, поданими відповідно до законодавства іншої Сторони.

3. Заяви та претензії, подані у встановлений термін відповідно до законодавства однієї Сторони до компетентної установи цієї Сторони, вважаються поданими у встановлений термін і в тому випадку, якщо вони були у той же термін подані до компетентної установи іншої Сторони.

Стаття 14

Медичний огляд

1. Компетентна установа однієї Сторони за зверненням компетентної установи іншої Сторони організовує медичний огляд отримувача пенсії або відшкодування, який проживає на території першої Сторони.

2. При визначенні групи інвалідності та/або ступеня втрати працездатності отримувача пенсії або відшкодування компетентна установа однієї Сторони використовує документи медичного огляду, а також інші документи, необхідні для визначення групи інвалідності та/або ступеня втрати працездатності, отримані від компетентної установи іншої Сторони.

3. Отримувач пенсії або відшкодування повинен пройти медичний огляд, якщо це передбачено законодавством відповідної Сторони.

4. Компетентна установа Сторони, яка вимагає проведення огляду, може відмовити у призначенні пенсії або відшкодування, зупинити або припинити виплату пенсій або відшкодування, якщо отримувач пенсії або відшкодування не пройшов медичного огляду протягом трьох місяців, або не надав даних, необхідних для призначення пенсії або відшкодування.

Стаття 15
Звільнення від сплати або зменшення податків, мита та зборів

Звільнення від сплати податків, державного мита, консульських та адміністративних зборів або пільги при їх сплаті, передбачені законодавством однієї Сторони при видачі довідок та документів, необхідних для застосування цієї Угоди, поширюються також і на довідки та документи, що видаються іншою Стороною.

Стаття 16
Виплата допомоги, пенсії та відшкодування

1. Виплата допомоги, пенсії або відшкодування здійснюється у грошових одиницях Сторони, на території якої проживає отримувач допомоги, пенсії або відшкодування, та на підставі офіційного курсу валют центрального банку на дату здійснення банківської операції.
2. Переказ допомоги, пенсії або відшкодування здійснюється Сторонами в євро.
3. Банківські витрати, пов'язані з переказом грошових коштів для виплати допомоги, пенсії або відшкодування особам, які проживають на території іншої Сторони, несе компетентна установа Сторони, що здійснює виплату.

IV. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 17
Вирішення розбіжностей

Розбіжності, які виникли між Сторонами стосовно тлумачення або застосування цієї Угоди, вирішуються шляхом консультацій і переговорів.

Стаття 18
Перехідні положення

1. Після набрання чинності цією Угодою припиняє чинність Договір між Урядом Естонської Республіки і Урядом України про співробітництво у сфері соціального забезпечення, підписаний 20 лютого 1997 року (далі – Договір).
2. Усі права, набуті особою згідно із Договором, зберігаються. При застосуванні цієї Угоди не зменшується загальний розмір допомоги, пенсії, відшкодування, призначених згідно із Договором.
3. Згідно із цією Угодою пенсії, призначені до набрання нею чинності, можуть бути одноразово переглянуті за заявою особи відповідно до законодавства Сторін.

Стаття 19 Внесення змін

За взаємною згодою Сторін до цієї Угоди можуть бути внесені зміни та доповнення, які оформлюються відповідними протоколами, які становлять невід'ємну частину цієї Угоди і набувають чинності у порядку, передбаченому статтею 21 цієї Угоди.

Стаття 20 Зупинення дії та денонсація Угоди

1. Будь-яка із Сторін має право зупинити дію цієї Угоди повністю або частково, письмово повідомивши про це іншу Сторону дипломатичними каналами не пізніше, ніж за шість місяців до зупинення її дії. Зупинення не стосується виплат призначеної допомоги, пенсії, відшкодування.
2. Будь-яка із Сторін може денонсувати цю Угоду, письмово повідомивши про це іншу Сторону дипломатичними каналами не пізніше, ніж за шість місяців до припинення її дії.
3. Усі права, набуті особою згідно із цією Угодою, зберігаються у випадку її денонсації.

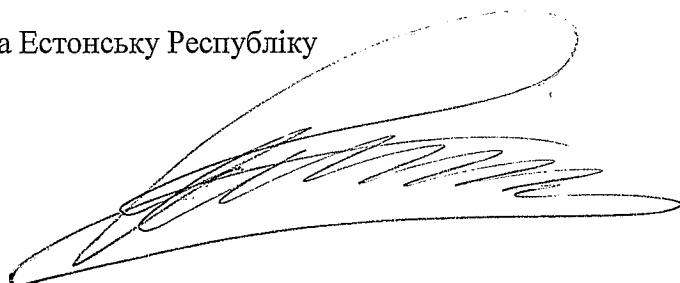
Стаття 21 Набрання чинності Угодою

Ця Угода набуває чинності у перший день другого місяця після дати отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення щодо завершення Сторонами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання нею чинності.

На підтвердження вищезазначеного, уповноважені представники Сторін підписали цю Угоду.

Вчинено у Таллінні 5 жовтня 2010 р. у двох оригінальних примірниках, кожний естонською та українською мовами, при цьому обидва тексти є автентичними.

За Естонську Республіку

За Україну

